

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

29 avril 2020

PROJET DE LOI

**portant des mesures exceptionnelles dans le
cadre de la pandémie COVID-19 en matière
de pensions, pension complémentaire et
autres avantages complémentaires en matière
de sécurité sociale**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES SOCIALES,
DE L'EMPLOI ET DES PENSIONS
PAR
MME **Ludivine DEDONDER**

SOMMAIRE**Pages**

I. Exposé introductif.....	3
II. Discussion générale.....	5
III. Discussion des articles et votes.....	13

Voir:**Doc 55 1159/ (2019/2020):**

- 001: Proposition de loi de M. Bihet et Mme Galant.
002: Amendements.
003: Avis du Conseil d'État.

Voir aussi:

- 005: Texte adopté par la commission.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

29 april 2020

WETSONTWERP

**houdende uitzonderlijke maatregelen in
het kader van de COVID-19-pandemie
inzake pensioenen, aanvullende pensioenen
en andere aanvullende voordelen inzake
sociale zekerheid**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR SOCIALE ZAKEN,
WERK EN PENSIOENEN
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Ludivine DEDONDER**

INHOUD**Blz.**

I. Inleidende uiteenzetting	3
II. Algemene bespreking.....	5
III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	13

Zie:

- 001: Wetsvoorstel van de heer Bihet en mevrouw Galant.
002: Amendementen.
003: Advies van de Raad van State.

Zie ook:

- 005: Tekst aangenomen door de commissie.

02028

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**
Président/Voorzitter: Marie-Colline Leroy

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Björn Anseeuw, Jan Spooren, Valerie Van Peel
Ecolo-Groen	Marie-Colline Leroy, Gilles Vanden Burre, Evita Willaert
PS	Ludivine Dedonder, Marc Goblet, Sophie Thémont
VB	Ellen Samyn, Hans Verreyt
MR	Mathieu Bihet, Isabelle Galant
CD&V	Nahima Lanjri
PVDA-PTB	Steven De Vuyst
Open Vld	Tania De Jonge
sp.a	Anja Vanrobaeys

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Frieda Gijbels, Katrien Houtmeyers, Wouter Raskin, Wim Van der Donckt
Kristof Calvo, Barbara Creemers, Georges Gilkinet, Laurence Hennuy
Jean-Marc Delizée, N N, Eliane Tillieux, Philippe Tison
Ortwin Depoortere, Dominiek Sneppe, Frank Troosters
Magali Dock, Florence Reuter, Vincent Scourneau
Nawal Farih, Els Van Hoof
Sofie Merckx, Nadia Moscufo
Egbert Lachaert, Vincent Van Quickenborne
Jan Bertels, Meryame Kitir

C. — Membre sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigd lid:

cdH	Catherine Fonck
-----	-----------------

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	: socialistische partij anders
cdH	: centre démocrate Humaniste
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de numerering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné cette proposition de loi au cours de sa réunion du 28 avril 2020. Le 17 avril 2020, le président de la Chambre des représentants a demandé à la section de législation du Conseil d'État de rendre d'urgence un avis sur ladite proposition. Cet avis a été remis le 24 avril 2020 et a été examiné lors de la réunion de la commission du 28 avril 2020.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF

M. Mathieu Bihet (MR) expose que suite à la pandémie COVID-19, un certain nombre de retraités (infirmières, médecins, professionnels de la santé, ...) sont appelés à participer à la lutte contre cette pandémie.

D'autre part, certains retraités qui cumulaient leur pension avec une activité professionnelle, sont mis en chômage temporaire pour des raisons de force majeure ou pour des raisons économiques ou perçoivent des allocations de maladie ou d'invalidité en raison de la crise sanitaire. Les revenus ou allocations sociales perçus dans ces deux situations peuvent avoir un impact sur la pension ou la garantie de revenus aux personnes âgées (GRAPA) des intéressés.

La présente proposition de loi vise à neutraliser cet impact.

a) Cumul pension et activité professionnelle

La réglementation en matière de pensions prévoit, pour chacun des régimes, des limites de travail autorisé pour les bénéficiaires d'une pension de survie ainsi que pour les bénéficiaires d'une pension de retraite qui n'ont pas atteint l'âge de 65 ans ou qui n'ont pas une carrière professionnelle de 45 ans. Si ces personnes reprennent une activité ou intensifient leur activité professionnelle dans le cadre de la lutte contre le coronavirus, leur pension pourrait être diminuée, voire même suspendue.

La proposition de loi prévoit dès lors la non prise en compte des périodes de travail dans le cadre de la lutte contre le coronavirus pour les limites de travail autorisées dans les trois régimes et ce, aussi bien pour les pensions de retraite que pour les pensions de survie.

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsvoorstel besproken tijdens haar vergadering van 28 april 2020. De voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers heeft op 17 april 2020 de afdeling wetgeving van de Raad van State om een advies bij hoogdringendheid gevraagd. Het advies werd verstrekt op 24 april 2020 en werd besproken tijdens de commissievergadering van 28 april 2020.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING

De heer Mathieu Bihet (MR) wijst erop dat sommige gepensioneerde zorgverleners (verpleegkundigen, artsen, andere mensen uit de gezondheidszorg enzovoort) ertoe worden opgeroepen medewerking te verlenen aan het tegengaan van de COVID-19-pandemie.

Voorts zijn er ook gepensioneerden die hun pensioen combineerden met een beroepsactiviteit en tijdelijk werkloos zijn wegens overmacht dan wel economische redenen, of die ziekte- of invaliditeitsuitkeringen ontvangen ingevolge de gezondheidscrisis. De in de deze omstandigheden ontvangen inkomsten of sociale uitkeringen kunnen voor de betrokkenen gevolgen hebben voor hun pensioen of hun inkomensgarantie voor ouderen (IGO).

Dit wetsvoorstel beoogt die gevolgen teniet te doen.

a) Samenloop van een pensioen met een beroepsactiviteit

De pensioenregeling voorziet voor elk stelsel in beperkingen op toegestane arbeid voor de begunstigten van een overlevingspensioen, alsook voor de begunstigten van een rustpensioen die jonger zijn dan 65 jaar of geen loopbaan van 45 jaar hebben. Wanneer die mensen een beroepsactiviteit hervatten of die activiteit opvoeren om het coronavirus te bestrijden, zou hun pensioen kunnen worden verminderd of zelfs geschorst.

Daarom beoogt dit wetsvoorstel te bepalen dat de gewerkte periodes in het raam van de bestrijding van het coronavirus niet in aanmerking zullen worden genomen voor de in de drie stelsels toegestane arbeidslimieten, zowel voor de rust- als voor de overlevingspensioenen.

b) Cumul pension et allocation de sécurité sociale

La deuxième partie de la proposition de loi concerne tous les bénéficiaires d'une pension de retraite ou d'une pension de survie qui cumulent habituellement leur pension avec une activité professionnelle et qui en raison de la crise:

- sont mis en chômage temporaire;
- bénéficient du droit passerelle;
- bénéficient d'une allocation de maladie ou d'invalidité, ou
- bénéficient d'avantages supplémentaires octroyés par les employeurs, les secteurs ou les différents niveaux de pouvoir.

La réglementation en matière de pensions ne permet pas le cumul d'une pension de retraite avec un autre revenu de remplacement. Pour la pension de survie, le cumul est possible pendant au maximum 12 mois (consécutifs ou non). Pendant cette période de 12 mois, le montant de la pension de survie est toutefois limité au montant de la GRAPA (769,61 euros) pour les régimes des salariés et des indépendants et au montant de 715,75 euros pour le régime des fonctionnaires.

L'objectif de la deuxième partie de la proposition de loi est de permettre le cumul d'une pension de retraite et d'une pension de survie avec le chômage temporaire, avec le droit passerelle, une allocation de maladie ou invalidité et les avantages supplémentaires attribués dans le cadre de la crise liée au coronavirus et ce pour toute la durée de la pandémie.

Pour les bénéficiaires de la pension de survie, cela signifie concrètement que les périodes de chômage ou les périodes pendant lesquelles le droit passerelle est perçu, ne sont pas prises en compte pour le quota des douze mois de cumul et que le montant de la pension de survie ne sera pas limité au montant de la GRAPA pour les salariés et les indépendants ou au montant forfaitaire prévu pour les fonctionnaires.

c) GRAPA

La législation existante prévoit la prise en compte de toutes les ressources et pensions pour le calcul de la GRAPA et du revenu garanti, sauf celles qui sont entièrement ou partiellement exonérées.

b) Samenloop van een pensioen met een sociale-zekerheidsuitkering

Het tweede deel van het wetsvoorstel betreft alle begunstigten van een rust- of overlevingspensioen die hun pensioen gewoonlijk cumuleren met een beroepsactiviteit en die als gevolg van de crisis:

- tijdelijk werkloos zijn geworden;
- aanspraak kunnen maken op het overbruggingsrecht;
- een ziekte- of invaliditeitsuitkering ontvangen, of
- aanvullende voordelen ontvangen van de werkgevers, de sectoren of de diverse overheden.

De pensioenreglementering staat niet toe een rustpensioen te cumuleren met een ander vervangingsinkomen. Voor het overlevingspensioen is samenloop mogelijk gedurende maximaal 12 (al dan niet opeenvolgende) maanden. Tijdens die periode van 12 maanden wordt het bedrag van het overlevingspensioen echter verlaagd tot het IGO-bedrag (769,61 euro) in de werknemers- en de zelfstandigenstelsels en tot 715,75 euro in het ambtenarenstelsel.

Het tweede gedeelte van het wetsvoorstel strekt ertoe het mogelijk te maken dat een rustpensioen en een overlevingspensioen mogen samengaan met tijdelijke werkloosheid, het overbruggingsrecht, een ziekte- of invaliditeitsuitkering of de aanvullende voordelen die in het raam van de COVID-19-crisis worden toegekend, en dit zolang de pandemie duurt.

Voor de begunstigten van een overlevingspensioen betekent dit concreet dat de periodes van werkloosheid of de periodes waarin het overbruggingsrecht wordt ontvangen, niet in aanmerking worden genomen voor het twaalfmaandenquotum inzake samenloop en dat het bedrag van het overlevingspensioen niet wordt verlaagd tot het IGO-bedrag (voor de werknemers en de zelfstandigen) of tot het vast bedrag (voor de ambtenaren).

c) IGO

De bestaande wetgeving voorziet in het in aanmerking nemen van alle bestaansmiddelen en pensioenen voor de berekening van de IGO en het gewaarborgd inkomen, met uitzondering van de inkomsten die geheel of gedeeltelijk worden vrijgesteld.

Une telle exonération n'est actuellement pas prévue pour les revenus professionnels, les allocations de chômage temporaire, le droit passerelle, les allocations de maladie et invalidité et les avantages supplémentaires octroyés dans le cadre de la crise sanitaire.

Afin d'éviter une diminution du montant de la GRAPA (ou du revenu garanti) pour les personnes ayant repris ou intensifié une activité professionnelle dans le cadre de la lutte contre le coronavirus ainsi que pour les personnes mis en chômage temporaire, les personnes qui bénéficient du droit passerelle ou d'allocations de maladie et invalidité ou d'avantages supplémentaires octroyés suite à la pandémie, la proposition de loi prévoit une exonération totale de ces revenus.

II. — DISCUSSION GÉNÉRALE

M. Jan Spooren (N-VA) souligne que la proposition de loi à l'examen comporte deux composantes. La première vise à encourager les retraités à travailler, un objectif auquel l'intervenant souscrit pleinement. Cette mesure temporaire s'inscrit dans le cadre de la lutte contre la crise du coronavirus. La deuxième composante prévoit quant à elle de combiner deux allocations de remplacement de revenus. L'intervenant n'adhère pas à cette mesure. Combiner des revenus du travail avec une allocation de remplacement de revenus ne pose pas problème, à condition que le travail continue à être récompensé. L'intervenant rappelle à cet égard que son groupe a déposé une proposition de loi (DOC 55 0588/001) sur les emplois d'intégration professionnelle. L'intervenant n'est pas non plus opposé à l'idée de combiner deux demi-allocations dans différents régimes afin de former une allocation à part entière. Mais la proposition de loi à l'examen va plus loin, puisqu'il offre la possibilité de cumuler deux allocations de remplacement de revenus à part entière. Une telle solution n'est pas souhaitable. Le principe de base de la sécurité sociale est qu'une allocation de remplacement de revenus constitue un filet de sécurité pour les personnes qui n'ont plus de revenus.

L'intervenant annonce dès lors qu'il ne soutiendra pas le projet de loi.

Mme Evita Willaert (Ecolo-Groen) souligne que les amendements présentés par M. Mathieu Bihet et Mme Isabelle Galant (DOC 55 01159/002) n'ont pas été soumis à l'avis du Conseil d'État. L'intervenante fait également observer qu'ils ont été communiqués tardivement à la commission. Cela ne facilite pas le travail.

Thans wordt niet voorzien in een dergelijke vrijstelling voor de beroepsinkomsten, de tijdelijke-werkloosheidsuitkeringen, het overbruggingsrecht, de ziekte- en invaliditeitsuitkeringen en de aanvullende voordelen die in het raam van de gezondheidscrisis worden toegekend.

De indieners willen voorkomen dat het bedrag van de IGO (of van het gewaarborgd inkomen) daalt voor wie een beroepsactiviteit heeft hervat of opgevoerd in het raam van de strijd tegen het coronavirus, evenals voor wie tijdelijk werkloos is, het overbruggingsrecht geniet of rechthebbende is van ziekte- en invaliditeitsuitkeringen of van aanvullende voordelen die als gevolg van de pandemie worden toegekend. Daarom voorziet het wetsvoorstel in een volledige vrijstelling van die inkomsten.

II. — ALGEMENE BESPREKING

De heer Jan Spooren (N-VA) onderscheid twee componenten in het voorliggend wetsvoorstel. De eerste component stimuleert gepensioneerden om te gaan werken, dit is iets waar de spreker zich volledig in kan vinden. Deze tijdelijke maatregel kadert in de aanpak van de coronacrisis. De tweede component daarentegen gaat over het combineren van twee inkomensvervangende uitkeringen. De spreker is daar geen voorstander van. Een combinatie van inkomen uit werk met een inkomensvervangende uitkering is geen probleem, in die mate dat werken lonend blijft. De spreker brengt het wetsvoorstel (DOC 55 0588/001) van zijn fractie over de arbeidsintegratiejobs in herinnering. De spreker heeft ook geen probleem met een combinatie van twee halve uitkeringen in verschillende stelsels die samen een volwaardige uitkering vormen. Het voorliggend wetsvoorstel gaat verder, het maakt cumulatie van twee volwaardig inkomensvervangende uitkeringen mogelijk. Dit is niet wenselijk. Het basisprincipe van de sociale zekerheid is toch dat een inkomensvervangende uitkering een vangnet is voor wie zonder inkomen valt.

De spreker zal het wetsontwerp dan ook niet steunen.

Mevrouw Evita Willaert (Ecolo-Groen) wijst erop dat de door de heer Mathieu Bihet en mevrouw Isabelle Galant ingediende amendementen (DOC 55 01159/002) niet aan de Raad van State voor advies zijn voorgelegd. Ze merkt ook op dat deze amendementen laattijdig aan de commissie zijn overgemaakt. Dit maakt het werken er niet gemakkelijk op.

Mme Willaert n'est pas en principe favorable au cumul de la pension et des revenus du travail. Le point de départ doit toujours être le suivant: le montant de la pension doit être suffisamment élevé pour que le bénéficiaire ne soit pas obligé de travailler afin de le compléter. Mme Willaert comprend le souhait des retraités de rester actifs. Elle déplore toutefois que beaucoup d'entre eux soient contraints de le faire pour des raisons financières. Mais nous sommes aujourd'hui confrontés à des circonstances exceptionnelles. La proposition doit surtout être considérée dans le cadre de la pénurie de main-d'œuvre dans le secteur des soins de santé. Il faut éviter de léser les personnes qui souhaitent recommencer ou continuer à travailler. Il ne faut pas non plus léser celles qui doivent arrêter de travailler, à condition que cet arrêt soit en lien avec la crise du coronavirus. Les mesures proposées sont en outre limitées dans le temps (du 1er mars au 30 juin). L'intervenante souligne que le Roi est habilité à prolonger cette période. Or, une telle prolongation devrait faire partie du débat parlementaire. L'intervenante annonce le dépôt d'un amendement à cet effet.

Mme Willaert souhaite tout de même encore quelques précisions. Un chômeur bénéficiant d'un complément d'entreprise qui accepte un emploi dans un contexte de pénurie de main-d'œuvre liée au COVID-19 continuera-t-il à bénéficier du complément d'entreprise de son premier employeur?

De nombreux bénéficiaires d'une pension de survie qui pouvaient bénéficier d'une allocation de chômage temporaire craignent de voir leur pension de survie être limitée ou le quota autorisé de 12 mois être affecté. Si l'on autorise les travailleurs à cumuler une activité professionnelle avec une pension, cela a des conséquences sur le cumul avec une allocation de chômage temporaire. L'intervenante présume que la réglementation sur le chômage doit être adaptée. La ministre de l'Emploi prévoit-elle de le faire?

La neutralisation temporaire est de mise pour autant que les revenus de remplacement portent sur la période qui débute le 1er mars 2020, à condition que ces revenus sont attribués en raison du coronavirus. Pour le chômage temporaire comme pour le droit passerelle, le lien avec le coronavirus est aisé à démontrer. Pourquoi y ajouter également une allocation d'incapacité de travail ou d'invalidité? L'intéressé doit-il démontrer dans ce cas qu'il a été infecté par le coronavirus pour pouvoir prétendre à cette autorisation temporaire de cumul?

La proposition de loi n'apporte pas non plus de solution aux travailleurs de 65 ans ou plus qui perçoivent des revenus complémentaires en plus de leur pension et qui se retrouvent aujourd'hui temporairement au chômage.

De spreekster is in principe geen voorstander van de cumulatieve van pensioen en arbeidsinkomen. Het uitgangspunt moet steeds zijn dat het pensioen voldoende hoog is zodat er geen noodzaak is om te werken bovenop het pensioen. Mevrouw Willaert begrijpt dat gepensioneerden actief willen blijven. Ze betreurt echter dat gepensioneerden veelal werken uit financiële noodzaak. Het gaat nu echter om uitzonderlijke omstandigheden. Het is vooral in het kader van het tekort aan arbeidskrachten in de zorg dat dit voorstel gezien moet worden. Wie terug aan de slag gaat of blijft, moet niet benadeeld worden. Wie het werk moet staken, mag ook niet benadeeld worden, op voorwaarde dat er een verband is met de coronacrisis. De voorgestelde maatregelen zijn daarenboven beperkt in de tijd (van 1 maart tot 30 juni). De Koning kan deze periode echter verlengen. Een verlenging zou nochtans deel moeten uitmaken van het parlementaire debat. De spreekster zal hierover een amendement indienen.

Mevrouw Willaert wenst toch nog enkele verduidelijkingen. Zal een werkloze met een bedrijfstoeslag die aan het werk gaat in de aan COVID-19 gekoppelde arbeidsschaarste blijven genieten van de bedrijfstoeslag van de eerste werkgever?

Velen met een overlevingspensioen die konden een tijdelijke werkloosheidsuitkering konden krijgen, vrezen dat hun overlevingspensioen zal worden beperkt of dat het toegestane quotum van 12 maanden wordt aange-tast. Als men toelaat dat mensen arbeid cumuleren met pensioen, dan heeft dat gevolgen voor het cumuleren met een tijdelijke werkloosheidsuitkering. De spreekster veronderstelt dat de werkloosheidsreglementering moet aangepast worden. Is dit gepland door de minister van Werk?

De tijdelijke neutralisatie geldt voor zover de vervangingsinkomens betrekking hebben op de periode vanaf 1 maart 2020 mits die worden toegekend vanwege het coronavirus. Voor tijdelijke werkloosheid en voor overbruggingsrechten is de link met het coronavirus eenvoudig aan te tonen. Waarom wordt hier ook een arbeidsongeschiktheids- of invaliditeitsuitkering aan toegevoegd? Moet de belanghebbende dan kunnen aantonen dat hij met het coronavirus is geïnfecteerd om aanspraak te kunnen maken op deze tijdelijke toelating om te cumuleren?

Het wetsvoorstel biedt ook geen oplossing voor de 65-plussers die bovenop hun pensioen bijverdienen en die nu tijdelijk werkloos worden. Ze worden, op basis van artikel 64 van het werkloosheidsbesluit van 25 november

Sur la base de l'article 64 de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage, ces derniers sont exclus du droit à une allocation de l'ONEm. Souvent, il s'agit de retraités dans des situations dramatiques, qui perçoivent de petites pensions. Pourquoi ne pas avoir prévu de droit au chômage temporaire pour ces travailleurs de 65 ans ou plus qui arrondissent leurs fins de mois et que la crise sanitaire a privé de cette source de revenus?

Après lecture des amendements présentés par M. Bihet et Mme Galant (DOC 55 01159/002), l'intervenante constate que pendant la période de chômage temporaire pour cause de force majeure ou pour raisons économiques dans le cadre de la crise du coronavirus COVID-19, les affiliés continuent automatiquement, sauf en cas de refus de leur employeur ou secteur, à bénéficier de la constitution de la retraite et de la couverture de leur employeur ou secteur. Pourquoi avoir prévu cette possibilité de refus? D'autant que la législation permet aux employeurs de bénéficier d'un report du délai de paiement des cotisations relatives à cette continuité jusqu'au 30 septembre 2020! L'intervenante se demande si les procédures normales de la concertation sociale telles que prévues dans la loi relative aux pensions complémentaires (LPC) seront suivies.

Quant à la possibilité d'*opting out*, qui est assortie d'une procédure de communication dans un délai encore à déterminer, l'intervenante suppose que le délai envisagé est de 30 jours. Ce délai peut-il être confirmé?

Dans le cadre de la couverture en cas de décès, il faut certainement garantir que celle-ci sera identique à celle qui était prévue la veille de ce chômage temporaire.

M. Marc Goblet (PS) estime que la proposition de loi à l'examen se décompose en deux volets. Il y a l'impact négatif sur les retraités qui réintègrent le circuit du travail pour lutter contre le coronavirus dans un secteur essentiel. Il est important que les revenus de ces activités soient pris en compte pour déterminer si la limite a été dépassée en 2020. En l'occurrence, il s'agit d'une mesure positive. Le deuxième volet concerne le cumul de la pension avec un revenu de remplacement. En l'espèce, le cumul ne peut avoir un caractère permanent. Dans le contexte particulier de la crise du coronavirus, il est important que ces travailleurs ne subissent pas de perte de revenus. L'intervenant émet une réserve à l'encontre de la possibilité de cumul supplémentaire avec une indemnité régionale en compensation de la perte

1991, excluant de ce droit les personnes âgées de 65 ans ou plus, exclues du droit à une allocation de l'ONEm. Het gaat vaak om schrijnende gevallen van mensen met een klein pensioen. Waarom is er voor deze 65-plussers die bijverdienen en die nu door de coronacrisis hun bijverdienste zien wegvallen, niet in een recht op tijdelijke werkloosheid voorzien?

In de door de heer Bihet en mevrouw Galant ingediende amendementen (DOC 55 01159/002) leest de spreker dat er in wordt voorzien dat tijdens de periode van tijdelijke werkloosheid wegens overmacht of wegens economische redenen in het kader van de crisis van het coronavirus COVID-19, de aangeslotenen automatisch blijven genieten van de pensioenopbouw en van de dekking van hun werkgever of sector, behalve in geval van weigering van hun werkgever of sector. Waarom wordt in die mogelijkheid tot weigering voorzien? Men bepaalt immers dat de werkgevers kunnen genieten van een uitstel van de betalingstermijn voor bijdragen in verband met deze voortzetting tot uiterlijk 30 september 2020! De spreker vraagt zich ook af of de normale procedures voor sociaal overleg zullen gevolgd worden zoals die bepaald zijn in de wet betreffende de aanvullende pensioenen (WAP).

Wat de mogelijkheid tot *opting out* betreft, dit wordt gekoppeld aan een communicatieprocedure binnen een nog nader te bepalen tijd. De spreker vermoedt dat het hier een termijn van 30 dagen betreft. Kan dit bevestigd worden?

Bij de dekking in geval van overlijden moet zeker gegarandeerd worden dat die dekking dezelfde is als die waarin is voorzien aan de vooravond van deze tijdelijke werkloosheid.

De heer Marc Goblet (PS) vindt dat dit wetsvoorstel twee luiken omvat. Er is de negatieve impact op gepensioneerden die opnieuw aan de slag zijn om het coronavirus te bestrijden in een essentiële sector. Het is belangrijk dat de inkomsten uit die activiteiten in rekening worden gebracht om te bepalen of er overschrijding is van de limiet in 2020. Het gaat hier om een positieve maatregel. Het tweede luik betreft de cumul van het pensioen en een vervangingsinkomen. Het kan hier natuurlijk niet gaan om een blijvende cumul. Binnen de bijzondere context van de coronacrisis is het belangrijk dat die werknemers geen inkomen verliezen. De spreker tekent voorbehoud aan tegen de mogelijkheid van extra cumul met een gewestelijke uitkering ter compensatie van inkomensverlies. De spreker zal de door de MR

de revenus. L'intervenant soutiendra les amendements présentés par le MR, dès lors que les partenaires sociaux ont rendu un avis unanime en la matière.

M. Hans Verreyt (VB) soutient la première composante de la proposition de loi. En période de crise, il faut adopter des mesures supplémentaires pour venir en aide à ceux qui paient de leur personne, volontairement ou non. L'intervenant se rallie au point de vue de M. Spooren concernant le cumul des différentes allocations. Ce cumul ne peut conduire à ce que des gens qui restent chez eux gagnent plus que s'ils travaillaient.

À circonstances exceptionnelles, mesures exceptionnelles, estime *Mme Nahima Lanjri (CD&V)*. Le gouvernement s'est donc attaqué à une série de mesures d'aide à caractère temporaire. Le projet de loi à l'examen autorise le cumul de mesures d'aide avec une pension de retraite et de survie. La proposition offre en outre la possibilité aux retraités de travailler dans les secteurs actuellement confrontés à une pénurie de main-d'œuvre pour faire face à la crise sanitaire, sans entraîner la perte d'une partie de leur pension. Les plus vulnérables, comme les bénéficiaires de la GRAPA, ne subiront aucun préjudice financier lorsqu'ils proposent leurs services. Ce qu'il faut saluer, c'est précisément de voir que des gens dont les moyens financiers sont réduits sont prêts à se retrousser les manches. L'intervenante soutiendra la proposition de loi.

Elle souligne que les amendements (DOC 55 1159/002) ont été rédigés en collaboration avec le cabinet de la ministre de l'Emploi. Ils visent à ce que les travailleurs qui se trouvent en situation de chômage temporaire pour cause de force majeure ou pour raisons économiques dans le cadre de la crise du coronavirus COVID-19 conservent leurs droits en matière de constitution de pension ou de couvertures soins de santé ou décès.

Mme Nadia Moscufo (PVDA-PTB) estime qu'il n'est pas facile d'analyser des amendements présentés tardivement, même s'ils ont été élaborés avec l'accord des partenaires sociaux. Ce ne sont pas les travailleurs qui doivent supporter les coûts de la crise du coronavirus. Les retraités qui reprennent le travail pour lutter contre le virus ne peuvent pas être sanctionnés pour ce motif, à condition que la crise du coronavirus ne soit pas utilisée pour instaurer une nouvelle manière de travailler. En d'autres termes, la mesure doit rester provisoire et ne peut certainement pas être prolongée. L'intervenante espère que les partis qui ont réalisé des économies dans les soins de santé ont revu leur copie.

Mme Tania De Jonge (Open Vld) signale que les pensionnés ont été lésés durant des années s'ils continuaient

ingediende amendementen steunen aangezien de sociale partners hierover een unaniem advies gaven.

De heer Hans Verreyt (VB) steunt de eerste component van het wetsvoorstel. In crisissituaties zijn bijkomende maatregelen nodig om mensen die al dan niet vrijwillig bijspringen te ondersteunen. De spreker sluit zich aan bij het standpunt van de heer Spooren met betrekking tot het cumuleren van verschillende toelagen. Cumulatie mag er niet toe leiden dat mensen die thuis zitten meer overhouden dan wanneer ze zouden werken.

Uitzonderlijke tijden vergen volgens *mevrouw Nahima Lanjri (CD&V)* uitzonderlijke maatregelen. De regering heeft dan ook werk gemaakt van een aantal tijdelijke steunmaatregelen. Het voorliggend wetsontwerp laat de cumulatie van steunmaatregelen met een overlevings- en rustpensioen toe. Het voorstel biedt daarenboven de mogelijkheid aan gepensioneerden om zich in te zetten in die sectoren waar er nu handen te kort zijn om de gezondheidscrisis het hoofd te bieden, zonder dat dit gepaard gaat met verlies van een deel van hun pensioen. De meest kwetsbaren, zoals IGO-gerechtigden, zullen geen financieel nadeel ondervinden wanneer ze ergens inspringen. Het valt juist toe te juichen dat zij die het financieel niet breed hebben, bereid zijn de handen uit de mouwen te steken. De spreekster zal het wetsvoorstel steunen.

De spreekster benadrukt dat de ingediende amendementen (DOC 55 1159/002) in samenwerking met het kabinet van de minister van Werk tot stand zijn gekomen. De amendementen strekken ertoe dat werknemers die zich in een situatie van tijdelijke werkloosheid bevinden omwille van overmacht of economische redenen in het kader van de COVID-19-crisis hun rechten qua pensioenopbouw of dekking qua ziektekosten of overlijden behouden.

Mevrouw Nadia Moscufo (PVDA-PTB) vindt het niet evident laattijdig ingediende amendementen te analyseren, ook al zijn ze tot stand gekomen met het akkoord van de sociale partners. Het zijn niet de werknemers die moeten opdraaien voor de kosten van de coronacrisis. Gepensioneerden die aan de slag gaan om het virus te bestrijden mogen daar niet voor afgestraft worden, op voorwaarde dat de coronacrisis niet gebruikt wordt om een nieuwe manier van werken in te voeren. Met andere woorden, de maatregel moet tijdelijk blijven en is zeker niet voor verlenging vatbaar. De spreekster hoopt dat de partijen, die besparingen doorvoerden in de gezondheidszorg, nu tot andere inzichten gekomen zijn.

Mevrouw Tania De Jonge (Open Vld) merkt op dat gepensioneerden jarenlang benadeeld zijn wanneer

à travailler après l'âge de la pension ou s'ils exerçaient une activité indépendante. La législation a été modifiée et les personnes âgées de 65 ans au moins ayant une carrière de 45 ans peuvent cumuler la pension avec un revenu professionnel. Les plafonds de revenus ont été assouplis pour les personnes qui ne satisfont pas à ces conditions. L'impact d'un revenu complémentaire sur le montant de la pension a été réduit.

Dans le cadre de la crise actuelle, toute aide est la bienvenue. C'est dès lors une bonne chose d'assouplir temporairement les règles du cumul de manière à ce que les pensionnés puissent être occupés dans les métiers essentiels. S'ils exercent déjà une activité dans ces secteurs, ils peuvent l'étendre sans que cela ait un impact sur le revenu provenant de leur pension.

Les pensionnés dont le revenu complémentaire subit des effets négatifs en raison de la crise du coronavirus ont également droit aux allocations y afférentes sans que cela entraîne une réduction de leur pension.

L'intervenante comprend qu'un pensionné qui perçoit un revenu complémentaire en tant que salarié et qui se trouve en incapacité de travail en raison du COVID-19 reçoive une indemnité de maladie en plus de la pension. Mais pourquoi est-ce également le cas pour l'invalidité? On ne relève du régime de l'invalidité qu'après 12 mois d'incapacité de travail. Il est ainsi difficile d'établir le lien avec le COVID-19. En outre, comment établit-on que l'incapacité de travail est imputable au COVID-19? L'incapacité de travail peut également découler d'autres motifs médicaux.

Les amendements présentés (DOC 55 1159/002) emportent une large adhésion. Ils ont été élaborés après concertation avec les organisations syndicales, les employeurs, les entreprises d'assurances et les fonds de pension. Pour autant, l'intervenante souhaite encore poser quelques questions supplémentaires. Le régime est d'application si le règlement ou la convention en question qui est en vigueur ne prévoit pas la continuité de la constitution de la retraite et des couvertures de risque pendant cette période de suspension du contrat de travail. Qu'en est-il toutefois si la convention prévoit une continuité partielle? La convention existante est-elle suivie ou le régime tel que prévu initialement dans la proposition de loi est-il appliqué? Quid des contributions personnelles du travailleur? Le report de paiement au 30 septembre s'applique également aux contributions personnelles. Cela signifie-t-il que les travailleurs subiront une perte nette à un moment donné, dès lors que ces contributions devront être payées à un moment donné et au plus tard le 30 septembre?

ze na hun pensioen langer werkten of als zelfstandige aan de slag gingen. De wetgeving werd gewijzigd en wie minsten 65 jaar oud is en een loopbaan van 45 jaar heeft, kan het pensioen cumuleren met een beroepsinkomen. Voor wie niet voldoet aan deze voorwaarden, zijn de inkomensgrenzen versoepeld. De impact van een bijverdienste op het pensioenbedrag is verkleind.

In deze crisis is alle hulp welkom. Het is dan ook een goede zaak om tijdelijk de cumulatieregels te versoepelen zodat gepensioneerden ingeschakeld kunnen worden in de essentiële beroepen. Wanneer ze al een bestaande activiteit uitoefenen in deze sectoren, kunnen ze deze activiteiten uitbreiden zonder dat dit een impact heeft op het inkomen uit het pensioen.

Het klopt dat gepensioneerden wier bijverdienste nadelige effecten ondervindt door de coronacrisis, ook recht hebben op de daarbij horende uitkeringen zonder dat dit betekent dat hun pensioen wordt verminderd.

De spreekster begrijpt dat een gepensioneerde die als werknemer bijverdient en arbeidsongeschikt wordt ingevolge COVID-19 een ziekte-uitkering krijgt bovenop het pensioen. Maar waarom is dat ook het geval bij invaliditeit? Het is pas na 12 maanden arbeidsongeschiktheid dat men in het stelsel van de invaliditeit terechtkomt. De link met COVID-19 kan dan moeilijk gelegd worden. En hoe wordt bepaald of de arbeidsongeschiktheid te wijten is aan COVID-19? Arbeidsongeschiktheid kan ook het gevolg zijn van andere medische oorzaken.

De ingediende amendementen (DOC 55 1159/002) hebben een breed draagvlak. Ze zijn na overleg met de vakorganisaties, de werkgevers, de verzekeringsondernemingen en de pensioenfondsen opgesteld. Toch heeft de spreekster nog enkele bijkomende vragen. De regeling is van toepassing indien het betrokken reglement of de overeenkomst die van kracht zijn niet voorzien in de voortzetting van de pensioenopbouw en van de risicodekkingen gedurende deze periode van opschorting van de arbeidsovereenkomst. Maar wat als de overeenkomst voorziet in een gedeeltelijke voortzetting? Wordt dan de bestaande overeenkomst gevolgd of wordt de regeling gevolgd zoals oorspronkelijk bepaald in het wetsvoorstel? En wat met de persoonlijke bijdragen van de werknemer? Het uitstel van betaling tot 30 september geldt ook voor de persoonlijke bijdragen. Betekent dit dat de werknemers op een bepaald moment nettoverlies zullen lijden aangezien deze bijdragen op een bepaald moment en ten laatste op 30 september moeten worden uitbetaald?

Mme Anja Vanrobaeys (sp.a) peut souscrire à la suppression des plafonds de revenus dans le régime de pension pour les pensionnés qui travaillent actuellement dans les secteurs essentiels. Ces pensionnés prennent des risques, ce qui ne peut être sanctionné.

L'intervenante estime qu'une pension doit être suffisamment élevée pour mener une vie digne. De nombreux pensionnés exercent toutefois une activité accessoire ou complémentaire car ils ne parviennent pas à joindre les deux bouts avec les revenus provenant de leur pension. Mme Vanrobaeys soutient dès lors la mesure temporaire à l'examen. Il est toutefois nécessaire de trouver une solution structurelle à plus long terme de manière à ce que tout le monde dispose d'une pension permettant de vivre dans la dignité. L'intervenante renvoie à l'avis du Conseil d'État concernant l'article 5 de la proposition de loi. Cet article implique qu'il peut y avoir cumul avec n'importe quelle indemnité. Il faut préciser davantage de quelles indemnités il s'agit exactement. La clarté en l'espèce est de la plus haute importance.

La procédure relative à la concertation sociale prévue dans la LPC a-t-elle été suivie dans les amendements concernant les pensions complémentaires? Et quelles sont les conséquences du report du paiement au 30 septembre sur les droits si un paiement de ces droits complémentaires était tout de même effectué d'ici au 30 septembre.

Daniel Bacquelaine, ministre des Pensions, souligne que l'enjeu de la proposition de loi est de limiter ou éviter la perte de revenus liée à la présente crise sanitaire, et de permettre à ceux bénéficiant d'un revenu de remplacement mais qui reprennent une activité en raison du COVID-19 de ne pas être pénalisés financièrement.

Le dispositif proposé est limité dans le temps, pour la durée de plus dur de la pandémie, et ne préfigure en rien une solution structurelle. Il convient de préciser que ce dispositif n'interfère pas avec la réglementation du chômage, seules les règles en matière de pension étant temporairement adaptées.

Le cumul d'une pension avec une allocation d'invalidité, inconcevable en temps normaux, sera exceptionnellement autorisé, car des cas ont été rapportés de pensionnés ayant conservé une activité professionnelle mais qui, du fait d'une pathologie qui n'a pu être traitée en raison du COVID-19 (en raison du report des soins non vitaux), se retrouvent en invalidité et se voient dans l'impossibilité de reprendre leur activité professionnelle.

Mevrouw Anja Vanrobaeys (sp.a) kan er zich in vinden dat de inkomensgrenzen in de pensioenregeling worden weggelaten voor gepensioneerden die momenteel in de essentiële sectoren werken. Deze gepensioneerden nemen risico's en dat mag niet bestraft worden.

De spreekster is van mening dat een pensioen hoog genoeg moet zijn om een waardig leven te leiden. Er zijn nochtans vele gepensioneerden die in bijberoep werken of bijklussen aangezien ze er met hun pensioeninkomsten niet in slagen rond te komen. Mevrouw Vanrobaeys steunt dan ook de voorliggende tijdelijke maatregel. Er is echter wel nood aan een structurele oplossing op langere termijn zodat iedereen over een levenswaardig pensioen beschikt. Des spreekster verwijst naar het advies van de Raad van State over artikel 5 van het wetsvoorstel. Dat artikel houdt in dat er cumulatie kan zijn met om het even welke vergoeding. Er moet meer gepreciseerd worden over welke vergoedingen het exact gaat. Klarheid in deze is van het grootste belang.

Wordt de procedure sociaal overleg van de WAP gevolgd bij de amendementen over de aanvullende pensioenen? En welke gevolgen heeft het uitstel van betaling tot 30 september op rechten wanneer er tussen nu en 30 september toch een uitbetaling zou zijn van die aanvullende rechten.

De heer Daniel Bacquelaine, minister van Pensioenen, benadrukt dat het wetsvoorstel tot doel heeft inkomensverlies als gevolg van de huidige gezondheidscrisis te beperken of te voorkomen, en ervoor te zorgen dat wie een vervangingsinkomen ontvangt en als gevolg van de COVID-19-crisis het werk hervat, financieel niet wordt benadeeld.

De voorgestelde regeling is beperkt in de tijd (de maatregelen zouden enkel gelden tijdens de ergste periode van de pandemie) en is in geen geval een voorafspiegeling van een structurele oplossing. Het dient duidelijk te zijn dat die regeling geen invloed heeft op de werkloosheidsreglementering, aangezien alleen de regels in verband met de pensioenen tijdelijk zouden worden aangepast.

Samenloop van een pensioen met een invaliditeitsuitkering – wat in normale tijden ondenkbaar is – zou uitzonderlijk worden toegestaan. Er werd immers melding gemaakt van gepensioneerden die nog een beroepsactiviteit uitoefenden, maar door een aandoening die vanwege de COVID-19-crisis niet kon worden behandeld (niet-vitale zorg werd immers uitgesteld) nu invalide zijn en onmogelijk hun beroepsactiviteit kunnen hervatten.

La preuve du lien entre l'incapacité de travail et le COVID-19 est établie par attestation médicale à produire auprès du SFP. Le cumul d'une pension avec une allocation d'invalidité n'est permis que dans ce cas de figure (lien direct avec le COVID-19 ou indirect – soins reportés en raison du COVID-19).

L'avis du Conseil d'État appelle deux clarifications.

D'une part, l'article 6 prévoit que la période pour laquelle la réglementation proposée est applicable peut être prolongée par le Roi. Le texte ne précise pas que cette prolongation doit être soumise à la Chambre, mais il va de soi que cette dernière dispose des moyens de faire connaître son appréciation de la question.

D'autre part, l'article 5, § 1er, 4°, de la proposition vise "toute autre indemnité attribuée en vertu d'une disposition légale, décrétable ou réglementaire". Le Conseil d'État s'étant interrogé sur la portée de cette notion, le ministre précise que cela vise non seulement les dispositions adoptées par le Roi ou un gouvernement de région ou de communauté, mais également les dispositions qui émanent d'autres autorités disposant d'une compétence réglementaire, comme les pouvoirs subordonnés (les communes et provinces, notamment).

L'autre volet de la proposition tend à autoriser le cumul d'une pension avec un autre revenu de remplacement. En temps normal, ce cumul n'est pas davantage permis. Le SFP a été saisi de nombreuses demandes en ce sens, concernant notamment des personnes bénéficiant d'une pension de survie (dont le montant est généralement modeste) et complétant leurs revenus dans les limites du travail autorisé: si ces personnes sont mises au chômage en raison du COVID-19, il semble raisonnable – pour une période limitée - de ne pas leur faire tout perdre en raison de l'interdiction du cumul d'une pension avec un autre revenu de remplacement.

Mme Evita Willaert (Ecolo-Groen) estime que la présente initiative impacte la réglementation du chômage: quel régime appliquer notamment au chômage avec complément d'entreprise (l'"indemnité complémentaire de prépension")? Par ailleurs, un pensionné de 65 ans et plus qui exerçait encore une activité professionnelle ne bénéficiera pas d'allocations de chômage s'il en vient à

Het verband tussen de arbeidsongeschiktheid en het COVID-19-virus zou moeten worden gestaafd aan de hand van een medisch attest, dat aan de Federale Pensioendienst moet worden bezorgd. Samenloop van een pensioen met een invaliditeitsuitkering zou alleen in die situatie toegestaan zijn (er is sprake van een rechtstreeks verband met het COVID-19-virus of van uitgestelde zorg als gevolg ervan).

Het advies van de Raad van State vraagt meer duidelijkheid met betrekking tot twee aspecten.

Ten eerste strekt artikel 6 ertoe te bepalen dat de periode waarvoor de voorgestelde regeling van toepassing is, door de Koning kan worden verlengd. Het wetsvoorstel bepaalt niet dat die verlenging aan de Kamer moet worden voorgelegd, maar het spreekt voor zich dat zij over de middelen beschikt om haar oordeel ter zake kenbaar te maken.

Ten tweede heeft artikel 5, § 1, 4°, van het wetsvoorstel betrekking op "elke andere vergoeding toegekend krachtens een wettelijke, decretale of reglementaire bepaling". Aangezien de Raad van State vragen heeft bij de strekking van dat begrip, verduidelijkt de minister dat het niet alleen betrekking heeft op de door de Koning of door een gewest- of gemeenschapsregering aangenomen bepalingen, maar ook op de bepalingen die tot stand zijn gekomen op initiatief van andere overheden met een regelgevende bevoegdheid, zoals de ondergeschikte besturen (meer bepaald de gemeenten en de provincies).

Het andere onderdeel van het wetsvoorstel strekt ertoe toe te staan dat een pensioen wordt gecumuleerd met een ander vervangingsinkomen; in normale tijden mag ook die samenloop niet. De bevoegde FOD heeft talrijke verzoeken daartoe gekregen, in het bijzonder van mensen die een (doorgaans bescheiden) overlevingspensioen ontvangen en hun inkomen binnen de grenzen van de toegestane arbeid aanvullen; indien die rechthebbenden wegens de COVID-19-epidemie werkloos worden, lijkt het redelijk dat zij – gedurende een beperkte periode – niet alles verliezen wegens het verbod op samenloop van een pensioen met een ander vervangingsinkomen.

Mevrouw Evita Willaert (Ecolo-Groen) meent dat dit initiatief een weerslag heeft op de werkloosheidsreglementering. Welk stelsel moet bijvoorbeeld worden toegepast op de werkloosheid met bedrijfstoelage ("aanvullende brugpensioenvergoeding")? Voorts zal een gepensioneerde van 65 jaar en ouder die nog een beroepsactiviteit uitoefende, geen recht hebben op een

perdre son travail: le ministre peut-il en indiquer la raison et la cohérence avec les règles qu'il vient d'exposer?

Mme Nahima Lanjri (CD&V) annonce le dépôt d'une série d'amendements en vue d'ajouter un chapitre concernant des mesures visant à assurer la continuité des pensions complémentaires (aussi bien en ce qui concerne la constitution desdites retraites que la couverture des risques liées à l'activité professionnelle).

M. Mathieu Bihet (MR) renvoie à la justification des amendements.

Mme Nadia Moscufo (PVDA-PTB) s'interroge sur le lien entre ces amendements et le reste de la proposition.

Sur ce point, *M. Daniel Bacquelaine, ministre des Pensions*, indique que la question abordée par les amendements est déjà 'ancienne' et relativement complexe. Le processus de consultation des partenaires sociaux – via la Commission des pensions complémentaires – a été lancé il y a quelque temps et vient d'aboutir, avec un avis unanime pour résultat. Il a paru opportun de joindre cette question à la proposition en discussion pour ne pas perdre de temps, sachant que, en l'absence de base légale pour régler la continuité de la couverture de la pension complémentaire, le travailleur salarié mis en chômage temporaire (ou ses ayants droits) perd l'intégralité du capital prévu par sa pension complémentaire.

Avec ces dispositions, la couverture de l'assurance complémentaire en cas de décès pourra jouer même en période de chômage temporaire. Par ailleurs, le dispositif proposé porte des mesures générales d'application immédiate et ne prévoit pas d'appliquer la procédure habituelle lorsque la réglementation en matière de pension légale complémentaire est modifiée, car il est impossible d'ouvrir chaque plan de pension à renégociation.

En ce qui concerne le cumul éventuel du chômage avec complément d'entreprise et d'allocations de chômage, dans la mesure où il s'agit d'une réglementation propre au chômage, la présente proposition n'aura pas d'impact.

M. Marc Goblet (PS) se demande si la suspension de la contribution de l'employeur jusqu'au 30 septembre a des conséquences pour la contribution personnelle du travailleur? L'intervenant estime que le report de paiement des contributions de l'employeur constitue une

werkloosheidsuitkering wanneer die persoon zijn baan verliest. Kan de minister de reden daarvoor aangeven? Hoe valt dat te rijmen met de regels die hij zopas heeft toegelicht?

Mevrouw Nahima Lanjri (CD&V) kondigt aan een aantal amendementen te zullen indienen, teneinde een hoofdstuk in te voegen, met daarin maatregelen die moeten waarborgen dat de aanvullende pensioenen niet worden opgeschort (zowel met betrekking tot de opbouw van de voormelde pensioenen, als wat de dekking van de beroepsrisico's betreft).

De heer Mathieu Bihet (MR) verwijst naar de verantwoording van de amendementen.

Mevrouw Nadia Moscufo (PVDA-PTB) heeft vragen bij het verband tussen die amendementen en de rest van het wetsvoorstel.

Daaromtrent geeft *de heer Daniel Bacquelaine, minister van Pensioenen*, aan dat het via de amendementen opgeworpen vraagstuk niet nieuw is, en bovendien vrij ingewikkeld. De raadpleging van de sociale partners (via de Commissie voor Aanvullende Pensioenen) werd enige tijd geleden opgestart en onlangs afgerond; de uitkomst was een eenparig advies. Om geen tijd te verliezen, leek het wenselijk dit aspect aan het voorliggende wetsvoorstel toe te voegen, want zonder wettelijke basis om de voortzetting van de dekking in het raam van het aanvullend pensioen te regelen, zal de werknemer die tijdelijk werkloos wordt (of zijn rechtverkrijgenden) het volledige kapitaal verliezen waarin in het raam van zijn aanvullend pensioen is voorzien.

Met die bepalingen zal ook in een periode van tijdelijke werkloosheid een beroep kunnen worden gedaan op de dekking van de aanvullende verzekering bij overlijden. Voorts voorziet de voorgestelde regeling in onmiddellijk toepasbare algemene maatregelen en wordt niet beoogd de gebruikelijke procedure toe te passen wanneer de regelgeving inzake het wettelijk aanvullend pensioen wordt gewijzigd, daar elk pensioenplan onmogelijk voor heronderhandeling vatbaar kan worden gemaakt.

Dit wetsvoorstel zal geen gevolgen hebben voor de eventuele samenloop van werkloosheid met bedrijfs-toeslag en werkloosheidsuitkeringen, aangezien het om een voor de werkloosheid specifieke regeling gaat.

De heer Marc Goblet (PS) vraagt zich af of de opschorting van de werkgeversbijdrage tot 30 september 2020 gevolgen heeft voor de persoonlijke bijdrage van de werknemer. Het betalingsuitstel van de werkgeversbijdragen vormt voor de spreker financieel-economische informatie

information financière et économique qui doit être communiquée aux organes de concertation de l'entreprise. S'il n'y a pas de contribution du travailleur, il importe tout de même que la représentation syndicale ou que le conseil d'entreprise en soit informé.

Mmes Evita Willaert (Ecolo-Groen) et Nadia Moscufo (PVDA-PTB) s'interrogent sur les modalités de l'information à donner par l'organisateur de la pension aux bénéficiaires. Ceux-ci ont-ils la possibilité de refuser les nouvelles modalités (par exemple la décision de suspendre l'engagement) de leur plan de pension?

M. Marc Goblet (PS) et Mme Anja Vanrobaeys (sp.a) estiment que le contexte d'urgence de la pandémie ne peut servir de prétexte au court-circuitage total de la délégation syndicale ou du Conseil d'entreprise; il existe aujourd'hui des moyens qui permettent de communiquer et de se concerter efficacement à distance.

M. Daniel Bacquelaine, ministre des Pensions, rappelle la nature essentiellement conventionnelle des plans de pension et de leur financement. Il n'y a donc pas essentiellement d'obligation de négocier le plan, et dans ce contexte une certaine marge est laissée à l'organisateur du plan de pension. Le refus éventuel de continuer le plan en question est un élément qui a été pris en compte au niveau de la Commission des pensions complémentaires.

Enfin, la décision de reporter le paiement des cotisations, qui revient à l'employeur, concerne tant les cotisations de l'employeur que celles du travailleur. Evidemment, rien n'empêche l'employeur d'informer ses travailleurs de sa décision – c'est même techniquement nécessaire – mais il n'a été opté pour une renégociation au cas par cas dans les entreprises. Sur ce point, les partenaires sociaux sont parvenus à un accord global qui a des effets globaux;

III. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

CHAPITRE 1ER

M. Mathieu Bihet et consorts présentent l'amendement n° 2 (DOC 55 1159/002) tendant à insérer, avant l'article 1er, un chapitre 1er intitulé "Chapitre 1er. Disposition introductive".

die moet meegedeeld worden aan de overlegorganen van de onderneming. Als er geen werkgeversbijdrage is, dan is het toch belangrijk dat de vakbondsafvaardiging of de ondernemingsraad hier over ingelicht wordt.

De dames Evita Willaert (Ecolo-Groen) en Nadia Moscufo (PVDA-PTB) zetten vraagtekens bij de nadere regels inzake de informatie die de inrichter van het pensioen aan de rechthebbenden moet meedelen. Kunnen die rechthebbenden de nieuwe nadere regels van hun pensioenplan weigeren (bijvoorbeeld de beslissing om de pensioentoezegging schorsen)?

De heer Marc Goblet (PS) en mevrouw Anja Vanrobaeys (sp.a) vinden dat de hoogdringende context van de pandemie niet mag worden aangegrepen als voorwendsel om de vakbondsdelegatie of de ondernemingsraad volledig buitenspel te zetten; er bestaan vandaag middelen om doeltreffend op afstand te communiceren en overleg te plegen.

De heer Daniel Bacquelaine, minister van Pensioenen, wijst erop dat de pensioenplannen en de financiering ervan voornamelijk op overeenkomsten berusten. Over het plan moet dus niet echt onderhandeld worden, en in dat verband krijgt de inrichter van het pensioenplan een bepaalde marge. De Commissie voor Aanvullende Pensioenen heeft rekening gehouden met de eventuele weigering om het plan in kwestie voort te zetten.

Tot slot betreft de door de werkgever te nemen beslissing om de betaling van de bijdragen uit te stellen zowel de werkgevers- als de werknemersbijdragen. Het staat de werkgever uiteraard vrij zijn werknemers op de hoogte te brengen van zijn beslissing – dat is zelfs technisch noodzakelijk – maar er werd niet voor gekozen om in de bedrijven geval per geval opnieuw te onderhandelen. Op dat stuk hebben de sociale partners een alomvattend akkoord bereikt, met alomvattende gevolgen.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

HOOFDSTUK 1

De heer Mathieu Bihet c.s. dient amendement nr. 2 (DOC 55 1159/002) in, dat ertoe strekt vóór artikel 1 een hoofdstuk 1 in te voegen met als opschrift "Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling".

Cet amendement est purement technique et vise à modifier la proposition de loi en vue de tenir compte de l'amendement n° 6.

L'amendement n° 2 est adopté à l'unanimité.

Article 1er

Cet article fixe le fondement constitutionnel de la loi.

Il ne donne lieu à aucune observation.

L'article 1er est adopté à l'unanimité.

CHAPITRE 2

M. Mathieu Bihet et consorts présentent l'amendement n° 3 (DOC 55 1159/002) tendant à insérer, avant l'article 2, un chapitre 2 intitulé: "Chapitre 2. Mesures exceptionnelles en matière de pension légale dans le cadre de la pandémie COVID-19".

Cet amendement est purement technique et vise à modifier la proposition de loi en vue de tenir compte de l'amendement n° 6.

L'amendement n° 3 est adopté à l'unanimité.

Art. 2

M. Mathieu Bihet et consorts présentent l'amendement n° 4 (DOC 55 1159/002) tendant à remplacer les mots "La présente loi" par les mots "Le présent chapitre".

L'amendement n° 7 est adopté à l'unanimité.

L'article 2, ainsi modifié, est ensuite adopté à l'unanimité.

Art. 3

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

Il est adopté à l'unanimité.

Art. 4

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

Il est adopté par 14 voix contre 3.

Dit amendement is louter technisch en beoogt het aanpassen van het wetsvoorstel teneinde rekening te houden met amendement nr. 6.

Amendement nr. 2 wordt eenparig aangenomen.

Artikel 1

Dit artikel heeft tot doel de constitutionele grondslag van de wet te bepalen.

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK 2

De heer Mathieu Bihet c.s. dient amendement nr. 3 (DOC 55 1159/002) in, dat ertoe strekt vóór artikel 2 een hoofdstuk 2 in te voegen met als opschrift "Hoofdstuk 2. Uitzonderlijke maatregelen inzake wettelijke pensioenen in het kader van de COVID-19-pandemie".

Dit amendement is zuiver technisch en beoogt het aanpassen van het wetsvoorstel teneinde rekening te houden met amendement nr. 6.

Amendement nr. 3 wordt eenparig aangenomen.

Art. 2

De heer Mathieu Bihet c.s. dient amendement nr. 4 (DOC 55 1159/002) in, dat ertoe strekt de woorden "deze wet" te vervangen door de woorden "dit hoofdstuk".

Amendement nr. 7 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 2 wordt vervolgens eenparig aangenomen.

Art. 3

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 3 wordt eenparig aangenomen.

Art. 4

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 4 wordt aangenomen met 14 tegen 3 stemmen.

Art. 5

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

Il est adopté par 10 voix contre 3 et 4 abstentions.

Art. 6

Mme Evita Willaert et consorts présentent l'amendement n° 13 (DOC 55 1159/002) tendant à supprimer le deuxième paragraphe.

Il est renvoyé à la justification de l'amendement.

L'amendement n° 13 est rejeté par 9 voix contre 8.

Mme Nadia Moscufo (PVDA-PTB) présente l'amendement n° 14 (DOC 55 1159/002) tendant à supprimer le deuxième paragraphe.

Il est renvoyé à la justification de l'amendement.

L'amendement n° 14 est rejeté par 9 voix contre 8.

L'article 6 est ensuite adopté par 16 voix et une abstention.

Art. 7

M. Mathieu Bihet et consorts présentent l'amendement n° 5 (DOC 55 1159/002) tendant à remplacer les mots "La présente loi" par les mots "Le présent chapitre".

L'amendement n° 5 est adopté à l'unanimité.

L'article 7, ainsi modifié, est ensuite adopté à l'unanimité.

Art. 8 (nouveau)

M. Mathieu Bihet et consorts présentent l'amendement n° 7 (DOC 55 1159/002) tendant à insérer un nouvel article.

L'amendement n° 7 est adopté à l'unanimité.

Art. 5

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 5 wordt aangenomen met 10 tegen 3 stemmen en 4 onthoudingen.

Art. 6

Mevrouw Evita Willaert c.s. dient amendement nr. 13 (DOC 55 1159/002) in, dat ertoe strekt de tweede paragraaf te schrappen.

Er wordt verwezen naar de verantwoording van het amendement.

Amendement nr. 13 wordt verworpen met 8 tegen 9 stemmen.

Mevrouw Nadia Moscufo (PVDA-PTB) dient amendement nr. 14 (DOC 55 1159/002) in, dat ertoe strekt de tweede paragraaf te schrappen.

Er wordt verwezen naar de verantwoording van het amendement.

Amendement nr. 14 wordt verworpen met 8 tegen 9 stemmen.

Artikel 6 wordt vervolgens aangenomen met 16 stemmen en 1 onthouding.

Art. 7

De heer Mathieu Bihet c.s. dient amendement nr. 5 (DOC 55 1159/002) in, dat ertoe strekt de woorden "deze wet" te vervangen door de woorden "dit hoofdstuk".

Amendement nr. 7 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel 7 wordt vervolgens eenparig aangenomen.

Art. 8 (nieuw)

De heer Mathieu Bihet c.s. dient amendement nr. 7 (DOC 55 1159/002) in, dat ertoe strekt een nieuw artikel in te voegen.

Amendement nr. 7 wordt eenparig aangenomen.

Art. 9 (*nouveau*)

M. Mathieu Bihet et consorts présentent l'*amendement n° 8* (DOC 55 1159/002) tendant à insérer un nouvel article.

L'amendement n° 8 est adopté à l'unanimité.

Art. 10 (*nouveau*)

M. Mathieu Bihet et consorts présentent l'*amendement n° 9* (DOC 55 1159/002) tendant à insérer un nouvel article.

L'amendement n° 9 est adopté à l'unanimité.

Art. 11 (*nouveau*)

M. Mathieu Bihet et consorts présentent l'*amendement n° 10* (DOC 55 1159/002) tendant à insérer un nouvel article.

L'amendement n° 10 est adopté à l'unanimité.

Art. 12 (*nouveau*)

M. Mathieu Bihet et consorts présentent l'*amendement n° 11* (DOC 55 1159/002) tendant à insérer un nouvel article.

L'amendement n° 11 est adopté à l'unanimité.

Art. 13 (*nouveau*)

M. Mathieu Bihet et Mme Isabelle Galant (MR) présentent l'*amendement n° 12* (DOC 55 1159/002) tendant à insérer un nouvel article.

L'amendement n° 12 est adopté à l'unanimité.

Intitulé

M. Mathieu Bihet et consorts présentent l'*amendement n° 1* (DOC 55 1159/002) tendant à modifier l'intitulé par suite de l'adoption des amendements n°s 6 à 12.

Art. 9 (*nieuw*)

De heer Mathieu Bihet c.s. dient *amendement nr. 8* (DOC 55 1159/002) in, dat ertoe strekt een nieuw artikel in te voegen.

Amendement nr. 8 wordt eenparig aangenomen.

Art. 10 (*nieuw*)

De heer Mathieu Bihet c.s. dient *amendement nr. 9* (DOC 55 1159/002) in, dat ertoe strekt een nieuw artikel in te voegen.

Amendement nr. 9 wordt eenparig aangenomen.

Art. 11 (*nieuw*)

De heer Mathieu Bihet c.s. dient *amendement nr. 10* (DOC 55 1159/002) in, dat ertoe strekt een nieuw artikel in te voegen.

Amendement nr. 10 wordt eenparig aangenomen.

Art. 12 (*nieuw*)

De heer Mathieu Bihet c.s. dient *amendement nr. 11* (DOC 55 1159/002) in, dat ertoe strekt een nieuw artikel in te voegen.

Amendement nr. 11 wordt eenparig aangenomen.

Art. 13 (*nieuw*)

De heer Mathieu Bihet en mevrouw Isabelle Galant (MR) dienen *amendement nr. 12* (DOC 55 1159/002) in, dat ertoe strekt een nieuw artikel in te voegen.

Amendement nr. 12 wordt eenparig aangenomen.

Opschrift

De heer Mathieu Bihet c.s. dient *amendement nr. 1* (DOC 55 1159/002) in, tot wijziging van het opschrift ten gevolge van de aanneming van de amendementen nrs. 6 tot 12.

L'amendement n° 1 est adopté à l'unanimité.

*
* *

L'ensemble de la proposition de loi, telle qu'elle a été modifiée, est adopté, par vote nominatif, par 14 voix contre 3.

Résultat du vote nominatif:

Ont voté pour:

Ecolo-Groen: Georges Gilkinet, Marie-Colline Leroy, Evita Willaert;

PS: Ludivine Dedonder, Marc Goblet, Sophie Thémont;

VB: Ellen Samyn, Hans Verreyt;

MR: Mathieu Bihet, Isabelle Galant;

CD&V: Nahima Lanjri;

PVDA-PTB: Nadia Moscufo;

Open Vld: Tania De Jonge;

sp.a: Anja Vanrobaeys.

Ont voté contre:

N-VA: Björn Anseeuw, Jan Spooren, Valerie Van Peel.

La rapporteuse,

La présidente,

Ludivine DEDONDER

Marie-Colline LEROY

Disposition nécessitant une mesure d'exécution (art. 78, 2, Rgl): non communiqué.

Amendement nr. 1 wordt eenparig aangenomen.

*
* *

Het gehele aldus geamendeerde wetsvoorstel wordt bij naamstemming aangenomen met 14 tegen 3 stemmen.

De naamstemming is als volgt:

Hebben voorgestemd:

Ecolo-Groen: Georges Gilkinet, Marie-Colline Leroy, Evita Willaert;

PS: Ludivine Dedonder, Marc Goblet, Sophie Thémont;

VB: Ellen Samyn, Hans Verreyt;

MR: Mathieu Bihet, Isabelle Galant;

CD&V: Nahima Lanjri;

PVDA-PTB: Nadia Moscufo;

Open Vld: Tania De Jonge;

sp.a: Anja Vanrobaeys.

Hebben tegengestemd:

N-VA: Björn Anseeuw, Jan Spooren, Valerie Van Peel.

De rapporteur,

De voorzitter,

Ludivine DEDONDER

Marie-Colline LEROY

Bepaling die een uitvoeringsmaatregel vergen (art. 78, 2, Rgl): niet meegedeeld.